

פרשת חוקת

ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

מעלת העושה שלום בין איש לחברו.

הגמרא במסכת תענית (דף כ"ב ע"א) מספרת על רבי ברוקא, שהיה רגיל להתהלך בשוק של 'בי לפט' (שם מקום), והיה רגיל אליהו הנביא אצלו. שאל רבי ברוקא את אליהו, "האם יש כאן בשוק אדם שהוא בן עולם הבא." "השיב לו אליהו "לא". בינתיים עברו בשוק שני אחים, הצביע עליהם אליהו ואמר: "אלו בני עולם הבא". הלך רבי ברוקא ושאלם "מה מעשיכם?"

השיבו לו: "אנשים בדחנים אנחנו (שמחים ומשמחים בני אדם. רש"י), מבדחים אנשים עצובים, וכשיש שניים שיש ביניהם מריבה, אנו טורחים להשלים ביניהם על ידי דברי בדיחותא".

והנה, בפירוש ה'גאון יעקב' שאל שתי שאלות נפלאות על המעשה: (א) מדוע הוצרך רב ברוקא לשאול את אליהו הנביא האם יש כאן אנשים שהם בני העולם הבא, מהי התועלת שבידיעה זו, וכי חיפש שידוך לביתו או לאחותו! (ב) יותר יש לתמוה, על תשובת אליהו הנביא - וכי יתכן להצביע על אנשים אשר המה בחיים ולומר שהם בני העולם הבא! וכי יש לאדם 'תעודת ביטוח' שיישאר צדיק כל ימיו, הלא "הן בקדושו לא יאמין" (איוב ט"ו, ט"ו), ואפילו על אבות העולם לא ייחד הקב"ה שמו בחיי חיותם (רש"י בראשית ל"א, מ"ב), כי מי יודע מה יהיה באחריתו!?

ויישב את הדברים ה'גאון יעקב' כדלהלן, והדברים מתוקים מדבש:

עלינו לדעת, כי תענוג העולם הבא, הוא תענוג אשר לא יצויר כלל בעולם הזה, לא ממינו ולא מסוגו, והוא, כי בכל תענוגי העולם הזה מהול גם קורטוב של עצב, בכל שמחה ועונג בעולם הזה, יישאר האדם עם בימה של 'היה יוכל להיות יותר טוב', בכל דבר חדש ויפה שיקנה, יהיה דבר מסויים שאינו מושלם, וכן יצטער מהפסד הממון, וגם כשיאכל וישבע מכל תענוגים, ריבוי המאכל יזיק לו, ופעמים שיוליד בו חולאים רעים רח"ל וכו'. בעולם הבא לעומת זאת, התענוג הוא אמיתי, ללא שום עצבות. והנה, אם ירצה אדם להרגיש מעט בעולם הזה 'מעין העולם הבא', יוכל להגיע להרגשה זאת רק כאשר יהיה שמח וטוב לב בכל ענייניו, ויקבל הכל באהבה ובשמחה, ולא יתעצב מכל המקרים אשר יזדמנו לו, כי יאמר, הלא מתת השי"ת הוא, ולמה זה אתעצב. וגם כאשר יראה אחרים מתעצבים או מתקוטטים, גם כן ירבה שלום וינחם את ליבם. ובאם יתנהג על זה האופן, אז יזכה ליהנות מעט בעולם הזה מעין העולם הבא.

כעת נוכל להבין, ששאלת רב ברוקא לאליהו הנביא היתה - האם יש כאן אנשים, שבזה העולם משיגים קצת מהנאת העולם הבא? וכוונתו היתה, ללכת וללמוד מהם היאך ניתן להגיע להנאה זו.

והראה לו אליהו הנביא את הבדחנים הללו, כי הם תמיד שמחים, ללא עצבות כלל, וגם מקרינים מהשמחה שלהם על אחרים, מרחיקים את הקטטות והמריבות ועושים שלום בין איש לרעהו, על ידי כך שמראים להם שכל העולם הזה הבל הבלים, חולף כרוח נושבת, ולא כדאי להתעצב ולהתרגז בשביל עולם שהוא כ'אבק פורח', וכך היו משמחים אותם עד שהיו מתפייסים והופכים למאושרים.

הנהגתם ואושרם של משמחים אלו, היא קצת דוגמת העולם הבא, אשר אין שם עוצב ורוגז, והכל בתכלית התענוג והשלום!

ובפירוש ה'עיון יעקב' כתב, כי העושה שלום בין איש לחבירו, הרי הוא בכלל מזכה הרבים, והרי שנינו,

פרשת חוקת

שכל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו, ולכן היו מובטחים שהם בני העולם הבא!!

מקור: והערב נא - חלק ג'